

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 01-2088/1

Podgorica, 04.03.2014. godine

MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministra, g-dina Vladimira Kavarića -

Poštovani,

Na osnovu Vašeg akta broj 01-213/2 od 17.02.2014. godine, kojim se traži mišljenje na *Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u tekst i Izvještaj o sprovedenoj analizi uticaja propisa, utvrđeno je da implementacija predmetne uredbe neće zahtijevati izdvajanje sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO EKONOMIJE

NAZIV PROPISA

Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Raspoloživi hidroenergetski potencijal vodotoka na kojima se nalaze postojeće male hidroelektrane ne koristi se na optimalan način jer je zbog dugogodišnje eksploatacije bez ozbiljnijih investicionih ulaganja značajno smanjena pouzdanost rada elektrana i dovedena u pitanje njihova ekonomska održivost. Donošenje Uredbe o izmjeni Uredbe o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije treba da podstakne investitore za ulaganje u revitalizaciju i rekonstrukciju postojećih malih hidroelektrana.
- Većina ovih malih hidroelektrana izgrađena je pedesetih godina prošlog vijeka i potreba za njihovom rekonstrukcijom odavno postoji (dotrajnost i zastarelost opreme, značajno smanjena sigurnost rada i prisutna opasnost po život i zdravlje ljudi). Pored zamjene postojeće elektro i mašinske opreme uz odgovarajuću automatizaciju, neophodna je i generalna sanacija građevinskih objekata i brana. S obzirom na navedeno, može se reći da je za rekonstrukciju postojećih malih hidroelektrana neophodno uložiti približno ista sredstva kao i za izgradnju novih objekata malih hidroelektrana, što je bio glavni razlog za nedovoljnu zainteresovanost investitora za ulaganje u rekonstrukciju ovih objekata u prethodnom periodu.
- Posljedice su nedovoljna i neadekvatna iskorišćenost raspoloživog hidroenergetskog potencijala vodotoka na kojima se nalaze postojeće male hidroelektrane, značajno smanjena pouzdanost rada postrojenja, a time i prisutna opasnost po život i zdravlje ljudi, kao i nedovoljna primjena propisa i standarda iz oblasti zaštite životne sredine.
- Oštećeni su energetske subjekti u čijem vlasništvu se nalaze postrojenja malih hidroelektrana jer su zbog dotrajlosti i zastarelosti opreme neophodna velika ulaganja za njihovo održavanje i rad. Takođe, zbog niskog stepena pouzdanosti opreme prisutna je opasnost po život i zdravlje zaposlenih u ovim objektima.
- Usljed dotrajlosti ovih objekata, odsustvo značajnijih investicionih ulaganja u njihovu rekonstrukciju bi onemogućilo njihovu dugoročnu eksploataciju i dovelo do prestanka njihovog rada.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predloženim propisom se omogućava da za električnu energiju proizvedenu u rekonstruisanim postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije ili postrojenjima za visokoefikasnu kogeneraciju važe iste podsticajne cijene kao za električnu energiju iz novoizgrađenih postrojenja, kao i da se ove cijene primjenjuju na ukupnu količinu godišnje proizvodnje električne energije. Na taj način se stvara povoljniji ambijent za investiranje u revitalizaciju i rekonstrukciju postojećih malih hidroelektrana. Rekonstrukcijom malih hidroelektrana dobili bi se pouzdani izvori električne enegije, koji bi doprinijeli ispunjenju nacionalnog cilja za Crnu Goru koji iznosi 33% do 2020. godine, a koji predstavlja udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije. Takođe, rekonstrukcijom bi se postiglo zadovoljavanje propisa i standarda iz oblasti zaštite životne sredine.
- Navedeni ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima: Energetska politika Crne Gore do 2030. godine, Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2025. godine, kao i drugim srodnim strategijama, npr. za oblast održivog razvoja, zaštitu životne sredine i sl.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Shodno postojećim propisima, podsticajna cijena za električnu energiju iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije predstavlja jedini uspostavljeni mehanizam davanja podsticaja za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih objekata koji koriste obnovljive izvore energije i kogeneraciju. Predloženo rješenje podrazumijeva da se mehanizam podsticajne cijene na isti način primjenjuje za novoizgrađena i rekonstruisana postrojenja, što je jedino moguće postići izmjenom Uredbe o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenje u propisu će uticati na sljedeće subjekte: krajnji kupci električne energije; Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić i Zeta Energy DOO Danilovgrad, kao vlasnici malih hidroelektrana koje treba rekonstruisati; Ministarstvo ekonomije; Regulatorna agencija za energetiku; snabdjevači energijom; kvalifikovani kupci – samosnabdjevači; operator tržišta; operator prenosnog sistema; operator distributivnog sistema.

Rješenje u propisu će imati direktan uticaj na energetske subjekte koji su vlasnici malih

hidroelektrana koje treba rekonstruisati i na krajnje kupce električne energije. Uticaj na energetske subjekte koji su vlasnici postojećih malih hidroelektrana je pozitivan, s obzirom da će se primjenom ovog propisa povećati njihov prihod od prodaje proizvedene električne energije. Uticaj na krajnje kupce električne energije će biti negativan, jer će se povećati njihovi računi za utrošenu električnu energiju.

Uticaj na ostale nabrojane subjekte se ogleda u povećanju obaveza tih subjekata u mehanizmu obezbjeđivanja sredstava za davanje podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, u konkretnom slučaju iz rekonstruisanih malih hidroelektrana.

- Primjena propisa će direktno uticati na povećanje troškova građana i privrednih subjekata, kao krajnjih kupaca električne energije. Električna energija proizvedena u rekonstruisanim malim hidroelektranama će se otkupljivati po podsticajnim cijenama, a sredstva neophodna za plaćanje te energije predstavljaju dio ukupnih sredstava za otkup električne energije od svih povlašćenih proizvođača. U skladu sa uobičajenom evropskom praksom, izvor sredstava za podsticanje povlašćenih proizvođača nije državni budžet, niti neki drugi državni fond, već se ona prikupljaju kroz naknadu koju plaćaju svi kupci električne energije u Crnoj Gori proporcionalno svojoj potrošnji. Na osnovu usvojene metodologije za izračunavanje visine naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, izračunato je povećanje visine naknade zbog otkupa električne energije iz postojećih malih hidroelektrana po podsticajnim cijenama koje važe za novoizgrađene male hidroelektrane i ono iznosi 0,0441 c€/kWh. Prosječni mjesečni račun za utrošenu električnu energiju za domaćinstva za novembar 2013. godine je iznosio 36,68 €, za prosječnu ostvarenu potrošnju od 364 kWh. Povećanje ovog prosječnog računa zbog otkupa električne energije iz postojećih malih hidroelektrana po podsticajnim cijenama iznosilo bi 0,16 €. Ovaj proračun se odnosi na ukupnu električnu energiju proizvedenu u svih sedam postojećih malih hidroelektrana u postojećim kapacitetima. Važno je napomenuti da prethodno opisani uticaj na račune za utrošenu električnu energiju neće biti izražen u punom iznosu za duži vremenski period, s obzirom da je za sada planirana opsežna rekonstrukcija dvije male hidroelektrane, dok za preostalih pet malih hidroelektrana još uvijek nijesu pripremljeni planovi rekonstrukcije.
- Pozitivni efekat donošenja ovog propisa je poboljšavanje uslova za investiranje u rekonstrukciju postojećih objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, što ima pozitivan uticaj na zaštitu životne sredine, održivi razvoj, uvođenje novih čistijih i efikasnijih tehnologija, povećanje sigurnosti snabdijevanja i smanjenje zavisnosti od uvoza energenata, razvoj nerazvijenih područja, razvoj tržišne konkurentnosti, transfer znanja, opštu svijest o obnovljivim izvorima energije, razvoj međunarodne saradnje i dr. Takođe, treba imati u vidu preuzete obaveze Crne Gore prema međunarodnoj zajednici, posebno EU (npr. ispunjenje nacionalnog cilja za udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije).
- Predloženi propis na indirektan način utiče na razvoj tržišne konkurencije, jer se njegovom primjenom stvara povoljan ambijent za ulaganje privatnog sektora u oblast obnovljivih izvora energije u Crnoj Gori. Takođe, predloženim propisom se stvaraju bolji uslovi za održivost postojećih proizvodnih energetske subjekata na tržištu.
- Propis nema značajan uticaj na administrativna opterećenja. Propisom se smanjuju biznis barijere za ulaganje u energetski sektor.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići

finansijske obaveze?;

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Dobražložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta države.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

Predloženi propis je urađen od strane službenika Direktorata za energetiku Ministarstva ekonomije uz konsultovanje sljedećih zainteresovanih strana: Crnogorski operator tržišta električne energije (COTEE), Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (EPCG), Regulatorna agencija za energetiku (RAE) i Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES). Postizanje odgovarajuće pravne forme ovog akta urađeno je u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Smatramo da ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju predloženog propisa.
- Nije potrebno preduzimati neke posebne mjere da bi se ispunili ciljevi.
- Nije moguće definisati indikatore prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva.
- Ministarstvo ekonomije će biti zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Podgorica,

17.02.2014. godine

MINISTAR

dr Vladimir Kavarić